

Kishíró TORDASI

1994. április 14.

ÖNKORMÁNYZATI LAP

IV. évfolyam 2. szám

Megáll az ész...

Ilyen nincs! Elképesztő!

Nincs tovább! Az ember tehetetlen dühében ütni tudna, de tudja ennek nincs értelme, erőszakkal hosszútávon megoldást találni nem lehet.

Immár pontosan egy éve annak, hogy lapunk áprilisi számában „Jus mormorandis” címmel a község központjában álló ÁFÉSZ épület tulajdonjogáról, és főleg siralmas állapotáról, az ÁFÉSZ vezetésének magatartásáról írtam.

Én balga meg voltam győződve arról, hogy változás áll be az ÁFÉSZ vezetésének véleményében, hogy a szövetkezet éves jóvedelméből képes arra, hogy 2,5-3 millió forintot fordítson az épület tetőszerkezetének felújítására, hogy a szövetkezet nagy elődje a „Hangya Szövetkezet” egyik szép épülete megmaradjon nekünk tordasiaknak és megmaradhat a jövőnek is.

Óriási porhintés és hitegetés mindaz, ami az elmúlt években történt. Az ÁFÉSZ elnöke jóindulatáról, a vezetés jó hozzáállásáról, az anyagiak koncentrálásáról biztosított bennünket, a falu vezetőit. Költségvetések készültek, már kivitelező is jelentkezett, az önkormányzat más területeiről pénzeszközöket vont el, hogy a felújításhoz hozzájáruljon, mégis az időhúzás és a hitegetés volt az akadozó tárgyalások fő jellemzője.

Az elmúlt három évben elsősorban a pénzhiány volt a jellemző, a szövetkezet más fontos fejlesztési feladatai voltak az elsődlegesek, amit bizonyos fokig meg kell érteni. Ez a megértés azonban nem tarthat örökké. A képviselő-testület már az elmúlt év novemberében úgy döntött, hogy mindegy kié az épület tulajdonjoga, a renoválás érdekében saját pénzeszközeit koncentrálja az épületre és majd „egyszer lesz valahogy”, elszámolunk.

Ilyen előzmények után óriási meglepetés volt az ÁFÉSZ elnökének üzenete; a művelődési házat jelképes összegért eladják az Önkormányzatnak. Megvettük.

Mindenki boldog volt, mindenki örült, egy rossz szót nem lehetett a szövetkezetre mondani.

„Nem tetszik nekem ez a nagy jószág” – mondtam az egyik beszélgetés során.

Az ÁFÉSZ részközgyűlésén – március 22-én – ilyen szorongó érzésekkel vettem részt, ahol hallani akartam a szövetkezet eredményességét és terveit is taglaló beszámolót.

Mindazok ellenére, hogy a tetőn dolgozó ácsok főnöke és a polgármester február-márciusban nem tudott a szövetkezet elnökével dűlőre jutni a tetőjavításra vonatkozóan, egyre jobban hittem, hogy tartja a szavát a szövetkezet vezetése. A szövetkezet jó évet zárt, hosszú idő után ismét nyereséges volt, a tagoktól a részjegyük dupláját kéri.

Ez az – gondoltam, itt már probléma nem lehet.

Tévedtem. A szövetkezet tordasi tagjai előtt, a beszámoló során tett ígéretet a gyűlés után egy héttel megcáfolta a szövetkezet vezetése.

Nincs pénz az épületegyüttes tetőszerkezetének további javítására, amelynek összege ÁFA-san 1,3 millió forint. (Az önkormányzat ennek dupláját költi a tetőre.)

Hát ilyen nincs! A szövetkezet helyi tagjainak, többségében idős emberek, közöttük még alapító tag is van, hogy baj ne legyen beigérik a felújítást, majd mindezt egyszerűen megmásítják.

A szövetkezet vezetése talán tudta már előre, ezért nem képviseltette magát elnöki szinten a tordasi részközgyűlésen. Olyan képviselőket küldtek, akik nem tehetnek az elnöki döntések megmásításáért, akik a könnyelmű kérdésekre nem is tudnak válaszolni. Az önkormányzati használatban lévő épületek tetőszerkezetének felújítása hamarosan befejeződik, a mesterek elvonulnak, az épület félkész állapotban marad, szűgye-nére a falunak és sajnos nem az ÁFÉSZ-nak.

Vésmadárnak bizonyultam. A

Szeretettel köszöntjük az ÉDESANYÁKAT

Ady Endre

ITTHON

Aldott kezded simogatsz meg,
Anyám.
Ítő szavad még mintha hallanám,
Míg rám borulsz
S áldott kezded simogatsz meg.

A régi intést elfeledtem,
Anyám.
Azért zúdult annyi vihar reám;
Úgy összetört!...
A régi intést elfeledtem.

Beteg vagyok, az élet megtört,
Anyám.
Hol az a vágy, mely hajszolt hajdanán?
Már nincs vágyam,
Beteg vagyok, az élet megtört.

De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te,
Anyám.
Mondd miért sírsz? Engem siratsz talán?...
Nem érdemlem...
De fáj nekem, hogy úgy szeretsz Te.

Már hallok a harangszó hangját,
Anyám.
De jó is itt, e csendes kis tanyán -
Leroskadni...
Már hallok a harangszó hangját...

részközgyűlésen elhangzott felszólalásban ezek a félelmek kerültek felszínre. Sajnos igazam lett. Hogy mi a teendő? Nem tudom és ezért van bennem a tehetetlenség érzése.

Ez az érzés azonban elmúlik és

biztos, hogy előbb vagy utóbb, de találunk megoldást az ígéreteit be nem tartó ÁFÉSZ vezetésének meggyőzősére.

Jövőre is lesz részközgyűlés!

márki

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

Az 1994-es esztendő beköszöntével hirtelen nagymennyiségű munka szakadt a képviselő-testületek nyakába. Az év eleje az előző évi számadások, statisztikák miatt egyébként is zsúfolt, amihez most hozzájárult a parlamenti törvényalkotás véghajrája, a különböző minisztériumok által alkotott jogszabályok tömege.

Mindez nagymennyiségű joganyag és felmérés mellett a rendszeres napi munkát is el kell végezni.

A képviselő-testület különböző jogszabályok végrehajtására hat rendeletet alkotott, amelyből kettő a pénzügyi zárszámadás és az 1994. évi költségvetés volt.

Februártól három alkalommal ülésezett a képviselő-testület, ahol a pénzügyi zárszámadásról, a költségvetésről, az önkormányzati vagyonról, a vízdíjakról, az 1994. évi ünnepek rendezéséről, a lakásokról tárgyalt és döntött.

Az 1993. évi pénzügyi zárás főbb számszaki adatai (ezer forintban)

Bevételek	tervezett	teljesített
Állami támogatás	20.458,-	20.458,-
Céltámogatás	-	1.733,-
SZJA (személyi jöv.adó)	4.268,-	4.268,-
SZJA kiegészítés	471,-	471,-
Egyéb állami támogatások	-	1.207,-
Eü. finanszírozás	1.956,-	3.294,-
Szabályozott bevétel össz.:	27.152,-	31.427,-
Saját bevételek:	11.879,-	13.913,-
Ebből:		
- kamatbevételek	-	706,-
- helyi adó	810,-	1.161,-
- gépjármű adó	240,-	238,-
- telekárak	3.689,-	2.725,-
- előző évi pénzmaradvány	5.214,-	5.214,-
Bevételek mindösszesen:	39.031,-	45.340,-

Kiadások	39.031,-	40.514,-
Pénzmaradvány	-	4.826,-

Kiadások közül néhány érdeklődésre számító tétel:

- segélyekre	2.147,-	
- telekvásárlásra	1.327,-	
- vízműbővítésre	3.822,-	ÁFA nélkül
- utépítésre	1.604,-	ÁFA nélkül
- különböző szervek támogatása	329,-	

Az 1993. évi részletes tervet újságunk 1993. évi 1. száma tartalmazza, amellyel a felsorolt számok összevethetők.

Az 1994. évi pénzügyi terv főbb számszaki adatai (ezer forintban)

Bevétel:	
- Normatív állami támogatás	2.246,-
- Bérpolitikai intézkedés 94. évi kihatása	799,-
- Közalkalmazotti bérfejlesztés	
állami támogatása	1.267,-
- Államilag garantált hitel	1.266,-
- SZJA	5.051,-
- SZJA kiegészítés	447,-
- Egészségügyi finanszírozása	3.332,-
- Saját bevételek	3.963,-
- Előző évi pénzmaradvány (helyesbített)	4.246,-
összesen:	40.617,-
Kiadások:	
Működési kiadások:	
- utak, járdák	625,-
- település vízellátás	12,-
- parkfenntartás	903,-

- közvilágítás	550,-
- tűzoltók	22,-
- köztisztaság	176,-
- községgazdálkodás	631,-
- Önkormányzat	5.083,-
- ált. iskola	12.068,-
- óvoda	4.670,-
- művelődési ház	2.108,-
- könyvtár	225,-
- védőnői szolgálat	682,-
- segélyek	1.553,-
- diáksport	18,-
- sportegyesületi támogatás	500,-
- diákékeztetés	1.333,-
- temetőfenntartás	184,-
- háziorvosi szolgálat	2.711,-
összesen:	34.054,-

Egyéb kiadások:

- különböző szervezetek támogatása	413,-
- első lakáshoz jutó fiatal házaspár tám.	400,-
- egészségügyi számítógép ellátása	100,-
- erdőmajor iskola tetőjavítás	50,-
- óvoda folyosó felújítás	250,-
- művelődési ház felújítás	2.000,-
- evangélikus egyház régi iskola megváltás (1. részlet)	500,-
- szennyvízcsatorna tanulmányterv	550,-
- tartalék	2.300,-
kiadás mindösszesen:	40.617,-

A sokat emlegetett jogszabályi tömeg között olyan törvény született, amely szerint a közütemi díjakat a helyi önkormányzatok szabályozzák, állapítják meg.

A képviselő-testület e törvény végrehajtására, egyetértve a FEJÉR VÍZ KV. (vízművállalat) közgyűlésének döntésével, elfogadta a vállalat által kidolgozott víz- és csatornadíjak tételét:

Vízdíj:

- közületi fogyasztók esetében	70 Ft + ÁFA
- lakossági fogyasztók esetében	56 Ft + ÁFA

Csatorna szolgáltatás díja:

- közületi fogyasztók esetében	38 Ft + ÁFA
- lakossági fogyasztók esetében	33 Ft + ÁFA

Fejér megyében egységesen ezek a díjak szerepelnek a közös vállalatban résztvevő önkormányzatok területén.

Ezt az összeget az önkormányzatok csak akkor tudják csökkenteni, ha költségvetésük terhére átvállalnak bizonyos összeget.

Sajnos erre önkormányzatunk költségvetése nem tud keretet biztosítani.

Az önkormányzat a művelődési ház éves programja keretén belül meghatározta a nemzeti ünnepek méltó megrendezésének formáját, felelőseit.

Döntött augusztus 20-a méltó, a hagyományoknak megfelelő megünnepléséről, az ünnep megszervezéséről.

A képviselő-testület „A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról” szóló törvény végrehajtására rendeletet alkotott.

Az önkormányzat 11 lakással, közte 7 „szolgálati” lakással rendelkezik, amelyek bérletéről, használatáról saját rendeletet alkotott. A 14 oldalban összefoglalt rendelet 1994. április 1-jén lépett hatályba, rendelkezéseit a 11 lakás ügyeinek intézése során alkalmazni kell.

Az érdekeltek a rendelet részletes szövegét a polgármesteri hivatalban beszerezhetik.

A képviselő-testület egyéb döntéseiről a hírek, információk között olvashatnak.

SZENT ISTVÁN törvényei

A templomi gyülekezetről és azokról, akik sutognak vagy beszélgetnek a mise idején

Ha azok, akik a templomba jönnek az istentisztelet meghallgatására, és ott szentmise ideje alatt egymásközt sutognak és a többiek zavarják, haszontalan mende-mondákat mesélve és nem hallgatnak az isteni lelkére és az egyház tanítására, ha nagyobbak, szídják meg őket és szégyenszemre üzzék ki a templomból, ha pedig kisebbek és közrendű emberek, akkor a templom udvarán min-

denki szeme láttára megkötözve korbácsolják meg őket és hajukat nyírják le ezért a nagy merészségért.

Azokról, akik mások vendégeit szerzik el

Ha valaki jóakarattal vendéget fogad és neki tisztességes ellátást nyújt, a vendég ne hagyja el mindaddig kenyéradóját, s ne álljon más valakihez vendégül, míg az a megállapodás szerint ellátja.

Azokról, kiket megvernek, amikor a magukét keresik

Ha valakinek vitéze, vagy szol-

gája máshoz menekül, és az kinek vitéze vagy szolgája megszökött, követet küld, hogy azokat visszaszerezze és ezt a követet ott valaki megüti és megostorozza, elhatároztuk főembereink gyűlésén, hogy a bántalmazó fizessen 10 tinót.

Özvegyekről és árvákról

Azt akarjuk, hogy az özvegyek és árvák is részesüljenek a mi törvényeinkből, oly értelemben, hogy ha valamilyen özvegyasszony fiaival és leányaival marad hátra, s megígéri, hogy ellátja ezeket és velük marad életfogytig, annak legyen a mi engedelmünkben hatalma arra, hogy ezt tehesse és azt senki se kényszerítse

újabb házasságra. Ha pedig megmáltva ígéretét ismét férjhez akar menni és árváit elhagyni, az árvák vagyonaiból egyáltalán semmit se követeljen magának, hanem csakis az őt megillető ruhákat.

Szintügy az özvegyekről

Ha pedig az özvegyasszony gyermektelenül marad és ígéri, hogy nem megy férjhez, hanem özvegyen marad, azt akarjuk, hogy hatalma legyen minden java felett, s tehessen azokkal azt, amit akar. Halála után pedig szálljanak vissza minden javai férje rokonságára, ha vannak rokonok, ha pedig nincsenek, a király legyen az örökös.

A gesztenyés fasor védelme

A faluban élő, mindannyiunk által ismert, és a faluba látogató vendégektől megcsodált kedvelt sétálóhely az ún. „gesztenyés”.

A ma mintegy 140 egynehány élő, 25-35 m magas koronájú vadgesztenyefasor elődeink méltó örököse. A falu legidősebb tagjai gyermekkorukban már „nagy fák-ként” emlegetik ezeket a fákat.

A vadgesztenyét, vagy bokrétafát latinul (Aesculus hippocastanum) Carl von Linné svéd botanikus nevezte el. Az Aesculus szót a levélben található aesculin nevű hatóanyagról kapta, amely a többi növény számára növekedésgátló hatású, ezért a fák alatt a bodzán kívül más fászfűző növény hazánkban nem tud vele együttélni. A hipposz (ló) gesztenye a termésére utal, amely a patás állatok a ló, a szarvas, őz, vaddisznó kedvenc tápláléka. A magyar bokrétafa igen találó, a virágalkakra utaló kifejezés.

A vadgesztenyefák minden hazai egyede ültetett, telepített. Származási helyük a közeli Balán-félsziget és Elő-Azsia. Hazánkba a Millenium után került, a magyarok által kedvelt Erzsébet királyné, „Siszi” halála után. Ez az évszám ad támpontot a telepített fák életkorára is.

Erzsébet királyné 1898-ban halt meg. Ennek emlékére országos mozgalom bontakozott ki „Erzsébet fasor”, park, liget, emlékfá ültetésére az egész országban.

De vajon hogyan került ez a hazánkban nem honos faj Tordasra? Martonvásárt a Brunsvik család 1893-ban eladja József főhercegnek, majd Ő adja tovább 1897-ben Dreher Jenő sörgyárosnak, aki megvásárolja a Tordasi Sajnovics Kastélyt is. Ekkor telepítette a két parkot összekötő lovasútút vadgesztenyével. A gesztenyefasor feltehetőleg e tájban létesült.

A telepítési idő, illetőleg a fák kora meghatározására támpontot ad a „Tordas a Balogh Elemér szövetkezeti mintafalu” című Wüschler Frigyes által írt könyv, amely 1942-ben jelent meg. Ebben az evangélikus paróchia előtti fa (119.o.), amelyet feltehetően a faültetési mozgalom során ültettek, már a 40-es években hatalmas méretű. Az ev. templombejárat előtti 1926-ban készült harangszentelési képen is látható, a ma is élő

két gesztenyefa, amely már ekkor is korosabbnak látszik.

E fák ifjítása tehát koruknál fogva tovább nem volt halasztható. A deréknyi vastag beszáradt ágak, mivel korábban nem voltak levágva, néha a teljes törzset elkorhasztották. A száraz, ill. csonka ágak ággyűrűnél vágott metszlapjai jobban gyógyulnak az otló-vó hormonok hatására. A korábban csonkára vágott farészeket is ezért próbáltuk az elágazások ággyűrűnél visszavágni. A koronák félig beszárado ágait a koronariktás során levágtuk azért, hogy az egészséges vágágaknak több fény, tápanyag és a gyökerek által felszívott víz jusson.

Az előregedő fák törzsei a talajhoz közelebbi részein igyekeznek fiatal ágakat kifejleszteni. Így próbál a nehézségi erővel szemben kisebb energiával vízhez és tápanyaghoz jutni. Ezáltal viszont a 25-30 m magas koronavégek elszáradnak. Ezért a törzset a fiatal sarjhatásoktól megtisztítottuk, ezáltal fokozva a korona „vízellátását”. A teljesen korhadott fákat kivágtuk. Néhány fát a gesztenyék erőteljes ifjulására való tekintettel a vágágak erős visszavágásával meghagytuk. Ezek a fák díszértéküket csak 4-5 év múlva nyerik vissza. Mivel a fasor alját, törzseit bodzasarjak takarták, melyek bizonyos víz- és tápanyagelvonó képességgel is csökkentették a fák továbbélési esélyét, ezért a fatörzsek úttól távolos határáig a cserjesávot is kitisztították a falu lakói. Ezáltal a törzsek láthatóvá váltak, így a fasorok utazás során kiváltott ritmushatása is újra érvényesül. Sajnálatos azonban, hogy a kezelésekre korábban nem kerülhetett sor. A fák plombálására (odvak kezelésére) e munka rendkívül magas költségei miatt nem kerülhetett sor. A sebek tavaszi gyógyulásával, valamint néhány év múlva történő újrakezelésével a fasor élettartama évtizedekkel megnövelhető.

A koránál fogva ma már országos értékűnek tekinthető fasor élettartama ezzel a beavatkozással jelentősen megnő, a így a falu lakóinak még sokáig örömet szolgáltathat.

Botta Pál
okl. kertész-mérnök

Óvodai hírek

Február hónapban a Gárdonyi Tisztiorvosi Szolgálat szervezett egy továbbképzést a környék óvodáinak és iskolanapközjeinek, ahol elkezdték a gyermekeket. Örömmel mentünk el, mert ilyen helyen hasznos dolgokat, jó tapasztalatokat lehet szerezni.

Eddig is sok baromfi-húst (csirkét) használtunk, nagyon változatosan lehet elkészíteni, tápláló és könnyen emészthető. Ajánlják még a pulykát, mert a húsa olyan dolgokat tartalmaz, ami az allergiás betegségeket gyógyítja, ellenállóbbá teszi a szervezetet.

Sajnos egyre több gyermeknek van allergiás jellegű betegsége. Halat eddig csak olajossal formájában kaptak a gyermekek, most már pl. tengeri halat rántva is adunk. Nagy örömről ízik nekik. Bevezettük még a majonéz és zöldségféléket, burgonyát, borsót, franciasalátát, sok gyümölcs ivólevet. Különleges vitaminalátá recepteket is kaptunk, melyeket nyers zöldségfélékből kell készíteni, néhány napig érlelni s így nyersen fogyasztani. Nagyon finomak, ízlik a gyermekeknek. Jó címetek kaptunk, ahol nagykereskedelmi áron kapunk meg élelmiszereket, pl. az SBM pékség minden reggel helybe hozza a kenyeret. Így jóval olcsóbb, így kifizet és kalácsot is tudunk adni tűzóraira. Régebben a gyümölcsöt főttek, és az adtuk, az új tendencia, hogy két főt-

kezés között adjunk gyümölcsöt, nyers rágnivalót, (sárgarépa, karalábé) ami étvágytörő hatású. Egyébként is a gyermekeknek nagyon sokat kell rágni, hogy fogaik egészségesek legyenek. Sajnos nagyon sok gyermek, amire az óvodába kerül, már nincs mivel rágnia.

A védőnő minden hónapban egy napot tölt az óvodában, beszélget a gyerekekkel, a nagycsoportosoknak játékos előadást tart az egészséges életmódról, rajzolnak, színeznék. Mi nagy örömmel vesszük ezt a kezdeményezést.

Ezúton mondunk köszönetet Mérsáros Géza és Bucsi István vállalkozóknak, ők is közreműködnek abban, hogy az étkezéshez a nyersanyagokat minél olcsóbban be tudjuk szerezni, s így a térítési díjakat ne kelljen emelni.

Rendezvényeink

- Januárban a középso-nagycsoportban nyílt napot tartottunk. Az érdeklődő szülőknek – akik nagy örömmel szép számmal megjelentek – betekintést nyújtottunk az óvodai munkába.
- Az óvónők óvodátogatáson vettek részt Solymáron a Waldorf óvodában. Az ott alkalmazott elvek nálunk ugyan nem valósíthatók meg, azért hasznos ötleteket mégis gyűjtöttünk munkánkhoz.
- Március 3-án fényképész volt az óvodában, 4-én pedig visszafotó színész vendégünk tartott kedves kis előadást a gyermekeknek.
- Március 6-án, a farsangi bálunkon óvodásaink szülei nagyon ötletes jelmezeket készítettek, és finom süttikkel, szörpökkel járultak hozzá a mulatság sikeréhez.
- Március 12-én óvodásainkkal is megünnepeltük a Forradalom és Szabadságharc évfordulóját.
- Március 18-án Székesfehérváron voltunk színházban, melyre a jegyeket a Művelődési Ház igazgatójától kaptuk. A tavaszi szünetben részt vettünk az általa szervezett játszótérben és filmvetítésben.

Cigányiné

ISKOLAI HÍREK

„Közlekedési hétpróba” verseny keretében a kisiskolások kerékpáros kupája került megrendezésre a 4. osztályban.

Első két helyezett:

Lányoknál:

Timár Őrsi, Fehér Zsuzsanna

Fütknél:

Csizmadia Gábor, Király Imre

Ők képviselik iskolánkat a területi versenyen.

Tamási Áronra emlékezve prózamondó versenyt rendeztünk. Nem csupán a szépen előadott részletekben gyönyörködhetek, hanem megismerték Tamási Áron életét és munkásságát.

Megtartottuk hagyományos helyesírási versenyünket, amely szinte iskolánk minden tanulóját megmozgatta.

A Kazinczy szépkiejtési verseny területi fordulóján iskolánkat Szász Katalin és Fehér Mária képviselte.

Az első két helyezett:

Iskolánk, hagyományaihoz híven, ismét zenei napot rendez. A III. Zenei Napot április 23-án 18 órakor tartjuk a Művelődési Házban, amelyre szeretettel meghívjuk és várjuk a falu lakóit.

1994. április 29-én (pénteken)

17 órakor tartjuk Anyák napj ünnepségünket, ahol műsorral és virággal köszöntik tanulóink az édesanyákat és nagymamákat.

Május 12-én megemlékezünk iskolánk névadójáról Sajnovics Jánosról. 9 órakor a szobornál koszorúzást tartunk, majd a pályára megyünk, ahol a hagyományokhoz híven a Sajnovics Kupa elnyeréséért versenyeznek iskolánk tanulói. Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Május 29-én 10 órakor a pályán gyermeknapot tartunk. Kérjük a kedves szülőket, családokat, hogy minél többen jöjjenek el, segítsék színesebbé, élménydúsabbá tenni a gyerekek számára ezt a napot.

A tanítás befejezése után az idei évben is „Kézműves tábor” szervezzük. A tábor 1994. jún. 13-19-ig tart. Jelentkezési lapokat a tanulók az iskolában kapnak. Reméljük, hogy az idei évben is sok lesz az érdeklődő a tábor iránt.

Tanévzáró ünnepségünket és a 8. osztályosok ballagását jún. 11-én 17 órakor tartjuk.

Fábián Jánosné

Választás '94.

Mire, kire voksolunk?

Köztársasági elnökünk döntése alapján az 1994. évi parlamenti választás május 8-án lesz. Jeleképességem ez a döntést. Remélhetjük talán, hogy addig véget érnek az ádáz szócsaták, a gyűlöletet fröcskölő szövegek? Május 9-én ezután nem csak a második világháború Európában hét évig dúló véres csatározásainak végét, a gonosz feletti győzelmet ünnepeljük hazánkban, hanem a társadalmi béke ünnepe is lesz nálunk ezután ez a nap?

Joggal hisszük, hihetjük ezt. Tőlünk függ ugyanis, hogy melyik párt kerül ki győztesen a küzdelemből. Az az irányzat kell, hogy megkapja a voksok többségét, amelyben a „szürke” kisemberek a legjobban bízhatnak. Döntésüket, akaratukat demokráciában mindenki köteles elfogadni.

A tömegnek eleve van a durva hangnemű vitákból! Nyugalmat, társadalmi békét, egy kicsivel nagyobb kényeret vár a holnapról. Szavazatát azokra a jelöltekre fogja adni, akikben biztosítékot lát szerény vágyai teljesítésére.

Csodák nincsenek, ne gondoljuk, hogy egyik napról a másikra megszűnik minden, ami rossznak bizonyult az elmúlt

években, ami félelmet keltett az emberekben! Lehetetlen nem várhatunk a választások győztesétől, de megkövetelhetjük a legégetőbb nyomor felszámolását, a javak igazságosabb elosztását, az adófizetők pénzének luxuskidadások helyett a gazdasági növekedés feltételeinek megteremtésére, piacépítésre, korszerű technológiák kifejlesztésére való felhasználását.

A munkanélküliség azonnali felszámolását csupán demagóg szónokok hirdetik, ez nem reális ígéret, nem is reális követelés, de csökkentése igen. Azt joggal igényelhetjük, hogy a munkanélküli segély helyett becsületesen megfizetett munkát végeztessenek az állástalanokkal, mert ez számukra önbecsülést, az országnak pedig számokban és forintokban mérhető hasznot jelent.

Ne kergessünk delibabos álmokat, de az információt bölcs gazdaságpolitikával vissza lehet szorítani. Ragaszkodhatunk ahhoz, hogy az új kormány ne gergessze szándékosan az inflációt, mint ez sajnos napjainkban, az egymást követő forintleértékelésekkel történt és történik.

Ne emeljék olyan termékek árát, amelyek a világpiacon egy-

re olcsóbbak. Szociális védőháló szinte minden fejlett és fejlődő országban létezik. Nálunk sajnos „elfelejtették” kifészeíteni. Ebből következik például, hogy az 1994. januári gyógyszeráremelés óta a nyugdíjasok többsége nem tudja orvoságait kiváltani. Az influenzajárványban az orvosok többsége a szövődmények megelőzésére antibiotikumokat rendelnek a betegeknek, ezek azonban az alacsony bérből és fizetésből élők, a nagycsaládok, a kisnyugdíjasok számára megfizethetetlenek.

Kire szavazzunk? – hangzik el mind gyakrabban a kérdés. Arra a pártra, azokra a jelöltekre, akik nem meseországot ígérnek, hanem megmondják az igazat! Elénk tárják a rideg valóságot, és bemutatják azt a koncepciót, amellyel képesek az országot a mélypontról kivezetni. Közérthetően elmondják, hogy mi a helyzet, miért várnak nehéz évek mindenkire, de a terhek igazságos elosztásával a nyomort éhezést felszámolva nemcsak a kisembertől, hanem elsősorban a jelenleg is átlagon felüli jólétben élő, elitől követelve áldozatot, irányítják az ország szekerét a boldogabb jövő felé.

Legyünk tudatában annak, hogy rajtunk múlik, ki győz a választásokon, tőlünk függ, hogy a győzelem napja valóban a társadalmi béke napja is legyen. Béke az emberek között, béke a lelkekben.

A mi akaratunktól függ, hogy egymás gyalázását az ország megmentésére alkalmas módszerek felkutatása, a civil társadalom érett polgárainak józan döntései váltsák fel!

Érjen véget a „vizet prédikálók, bort vedelők” fénykora! Kegyelemkenyér helyett munkát a fiataloknak, létbiztonságot, tiszteletet az öregeknek, megfizethető gyógyszereket a betegeknek, fedet a hajléktalanoknak, mosolyt a gyermekek arcára, esélyegyenlőséget a munkában, tanulásban!

Reális célokat az ország vezetésében, hozzáértő embereket a törvényhozásba, megvesztegethetetlen tisztviselőket a végrehajtó szervekbe!

Tőlünk, a mi szavazatunktól függ, hogy így legyen, a mi voksaink döntik el, kik és hogyan vezessék tovább az országot.

Vigyázzunk tehát, hogyan döntünk!

Dr. Gáti Márta

Bemutatkozik a FIDESZ képviselőjelöltje

Tisztelt Választópolgár!

Dr. Halász Ferenc vagyok. 1949-ben születtem Budapesten. Feleséggel és három gyermekemmel 20 éve élek a térségben, 1985. óta Alcsútdobozon. 16 évig állatorvosként dolgoztam, de 1988. óta az általam létrehozott nyelviskolai kollégiumot vezetem családi vállalkozásban.

Kérem engedje meg, hogy köszönetemet fejezzem ki a támogatásért, amit az ajánlási szelvények összegyűjtésekor kaptam. Úgy érzem, az Önöktől kapott kopogtató cédulák nagy száma bizalmat szavaz a programunknak. Az a meggyőződésem, hogy az ország felemelkedését lakóhelyünk gondjainak megoldásával indíthatjuk el. Számítok az Ön segítségére is.

Napjainkra a „nagy” politika és a helyi politika eltávolodott egymástól. Ismét közel szeretném hozni a kettőt egymáshoz.

Olyan gazdaságpolitikára van szükség, amely belátható időn belül beindítja a gazdasági növekedést. Meggyőződésem szerint lehetővé kell tenni, hogy a nyereségesen működő vállalkozások adómentessé tudják tenni a beruházásaikra fordított jövedelmet.

A gazdaságpolitikának mindekelőt a beruházásokat kell ösztönöznie, hogy felgyorsíthassuk ezzel az új munkahelyek teremtését.

Térségünk sorsát meghatározza a mezőgazdaság jövője. Minél előbb be kell fejezni a kárpótlást. Mielőbb stabil, működőképes, jogilag rendezett tulajdonviszonyokat kell teremteni a mezőgazdaságban. Segíteni kell a magángazdaságok kialakulását, de ugyanakkor meg kell őrizni a jól működő, értéket teremtő szövetkezeteket. Új szövetkezeti törvény szükséges. Új földtörvényt kell alkotni.

Teremtsük meg az alapnyugdíjak, a munkanyugdíjak és az önkéntes, kiegészítő nyugdíjbiztosítások háromlépcsős rendszerét!

A szociális támogatásokat pedig kapják a legrászorultabbak.

Növelnünk kell az egészségügyi ellátás hatékonyságát. Célszerű a megelőzőes gyógyításgondozás feltételeinek körülmények között megteremtése és működtetése. Legfontosabb a jövő generációinak egységes életre való nevelése.

Engedjék, hogy a fiatalok maguk dönthessenek jövőjükéről!

Álljanak melléjük és tanácsaikkal segítsék döntéseiket, mint ahogy én is teszem.

Ha elnyerem az Önök bizalmát, ebben az értelemben fogom választókerületünk fejlődését és az itt lakó polgárok érdekeit képviselni.

Tisztelt Választópolgár!

Az a célom, hogy választókerületünk minden polgára szabadon éljen a demokrácia kínálatával lehetőségekkel, fejtsen ki a véleményét, mondja el a gondjait!

Találkozzunk, beszéljünk meg közös ügyeinket!

Kérem, tájékoztasson az Önt foglalkoztató problémákról, hogy minél hatékonyabban képviselhessem az Ön érdekeit!

Ne a sértett emberek indulatainak harctere legyen a parlament. Politizáljunk túlfűtött indulatoktól mentesen, minden velünk önként vagy kényszerből sorsközösséget vállaló ember érdekében.

A döntés az Ön kezében van!
Szavazzon egy jobb jövőre!

Kampányirodám címe:

2060 Bicske Hősök tere 4.

Tel.: (22) 350-395

Irodavezető: Tóth Erika

Választás '94.

Papp Pál, az MSZP képviselőjelöltje

a Vasutasok Szakszervezetének elnöke, közlekedési mérnök, közigazdász

Tisztelt Választópolgár!

A Magyar Szocialista Párt felkérésére — ha Ön is úgy akarja — az elkövetkezendő parlamenti időszakban Önért fogok dolgozni. Az MSZP, azzal, hogy szakértő tagjai mellett számomra is lehetőséget kínál, azt fejezi ki, hogy számít a párton kívüliek támogatására. Ha bizalmával Ön is megtisztel, az érdekképviselési munkában és a politikai közéletben eddig szerzett tapasztalataimat a térség lakóinak javára is hasznosítani fogom.

Mindenekelőtt arra töreksem, hogy

— a munkaképes korú lakosság munkahelyeit megvédhessük, új beruházási politikával, az infrastruktúra fejlesztésével új munkahelyeket teremtsünk, ezáltal csökkensen a munkanélküliek száma és javuljanak a térség foglalkoztatási lehetőségei,

— a hasznos és értelmes munkavégzéshez a századvég követelményeinek megfelelő életmódot lehetővé tevő díjazás kapcsolódjon, ugyanakkor mérseklődjenek az indokolatlan és igazságtalan jövedelmi különbségek,

— a nyugdíjak emelkedése folyamatosan tartson lépést a nettó átlagkeresetek növekedésével, a nyugdíjkorhatár felemelésére mindaddig ne kerüljön sor, amíg az országban jelentős (5%-ot meghaladó mértékű) munkanélküliség van,

— az erősödő szociális biztonság érdekében új jóléti rendszer jöjjön létre, amely a rászorultság alapján biztosít támogatásokat, bővíti az alapvető szociális jogokat és az érintettek körét.

Elengedhetetlennek tartom — az oktatási és egészségügyi intézmények finanszírozásának rendezését — az ott foglalkoztattak jövedelmi viszonyait is beleértve, — a valódi piacot és a termelés biztonságát a mezőgazdaságban, — a köz biztonságát, — a természetes és az épített környezet megővését és helyreállítását.

Nem állítom viszont, hogy minden gondra és feladatra azonnal kész receptet tudok mondani. Ilyenkor meg fogom kérdezni Önt is, és kérem, hogy tanácsaival, elképzeléseivel segítsen hozzá a legjobb megoldás megtalálásához. Főfoglalkozásomból

adódik, hogy a képviselőjelöltséget nem hiúság miatt vagy egzisztenciális megfontolások miatt vállalom. Érdekképviselési gyakorlatomat és tapasztalatomat ajánlom figyelmébe és jóindulatába. Egy olyan szolgálatot, amiről azt is tudom, hogy csak akkor lehet eredményes, ha a felkészültség a választók iránti alázatossággal párosul.

Ha céljaim felkeltették érdeklődését, kérem találkozzunk választói értekezleteimen.

Tisztelettel:

az Ön képviselőjelöltje
Papp Pál

1954-ben Budapesten születtem, szüleim közalkalmazottak.

Középiskolai tanulmányaimat 1968-72 között Budapesten az I. István Gimnáziumban végeztem.

1976-ban állami ösztöndíjasként a Drezdai Közlekedési Egyetem közlekedési mérnök-közigazdász szakán szereztem diplomát.

1976-tól a MÁV Budapesti Igazgatóságán, 1978-tól a Vasutasok Szakszervezete alkalmazottjaként bérpolitikai, közigazdasági, szervezési kérdésekkel, il-

letve nyelvtudásom révén (német, orosz, angol, olasz) nemzetközi kapcsolatokkal foglalkoztam.

1983-tól 1990-ig a Győr Sopron Ébenfurti Vasúti Vállalat Szakszervezeti Bizottságának titkára voltam.

1990-ben a Vasutasok Szakszervezete XII. Kongresszusa a szervezet elnökévé választott.

Az MSZOSZ ügyvivő testületének tagja, a Közlekedési és Szállítási Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége vasutas ágazati bizottságának vezetője vagyok.

Napi munkám következtében megismerhettem Fejér megye, illetve a 7. sz. választókerület térsége hátrányos helyzetét, az ott élő emberek, a különböző társadalmi csoportok megélhetési gondjainak enyhítésére, helyzetük javítására nem különleges elbánást célzó — a valóságban gyakran illuzórikus — programok keretében, hanem a realitás adta lehetőségekre alapozva vállalkozom.

Ehhez az együttműködéshez tisztelettel kérem a körzet lakosságának támogatását.

Dr. Gergely Sándor

c. egyetemi tanár a mezőgazdasági tudományok kandidátusa

51 éves vagyok. Feleségem sz. Kovács Margit tanárnő, Sándor fiúnk élelmiszeripari mérnök, Krisztina leányunk gimnazista. 1989-ig mezőgazdasági üzemekben működtem vezetőként, majd a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Vezető- és Továbbképző Intézetében voltam helyettes vezető. 1991. októberében választás révén kerültem az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnöki posztjára. Azóta arra töreksem, hogy a falusi ember, a kétmillió takarékszövetkezeti tag érdekei minél jobban érvényesüljenek. Eddigi, 30 éves szolgálatomból 28-at a magyar falu, a vidék felemelkedéséért dolgoztam. Ez ideig több, mint 100 szakmai és más jellegű írást jelent meg. Hat szakmai könyv megírásában vettem részt. 1990-ben jelent meg első saját könyvem Energiaerdő címmel. 1992-ben a Cserépfalvi Kiadó

adta ki Keszi Kálvária című, paraszti sorsokról szóló könyvem. Ebből idézek: „Oly igen életparti vagyok, hogy nem múlik el napom mulásra sajdulás nélkül. De érzem, hogy ekkor — veszett reményem idején — vigaszával megsegít mindig az Úr.”

MIT AKAT ÖN DR. GERGELY SÁNDOR?

Szolgálni akarok.

Hogyan akar Ön szolgálni?

— Úgy, hogy a választópolgárok javaslatait, panaszait rendszeresen meghallgatom, és amiben tudok segítek.

— Úgy, hogy fejlesztő központot hozunk létre a választókerület tőkével és hittel való ellátására.

— Úgy, hogy az általam kidolgozott programokkal csökkensen a munkanélküliség. (Li-

get-Magyarországért erdőtelepítési-, Tegyük rendbe házainkat városfelújítási-, Tiszta Magyarországért program.)

— Úgy, hogy a választókerület lakásépítése, átépítése, csatornázása, és a telefonhálózat fejlesztése felgyorsuljon.

— Úgy, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt programja alapján megvalósuljon a magyarság felemelkedése; javítva a fiatalok és nyugdíjasok helyzetét is.

— Úgy, hogy a hazai ipar és a mezőgazdaság ésszerű védelmében résztesüljön, gyarapítva a munkahelyek számát.

— Úgy, hogy a mezőgazdaságból élők a nagyobb állami támogatás segítségével is több jövedelemhez juthassanak, saját szövetkezeteik révén.

— Úgy, hogy a magyar föld ne kerülhessen külföldi tulajdonba.

Önök és a nemzetet akarom szolgálni.

— Úgy, hogy az egészségügyben és oktatásban dolgozók jobb anyagi-erkölcsi helyzetbe kerülhessenek.

— Úgy, hogy a közbiztonság megerősödjön a hatékonyan működő bíróság és rendőrség által.

— Úgy, hogy arányos közteherviselés mellett a munkavállalók ne kerülhessenek kiszolgáltatott helyzetbe.

— Úgy, hogy érvényesüljön a keresztény erkölcsi rend és kultúra.

Vagyis szolgálattal — Önnel összefogva — úgy akarok hatni, hogy leendő választóim majd elmondhassák:

emberibb, méltóbb, gazdagabb ez az új, szabad élet.

Jelszavam:

Segíts magadon, az Isten is megsegít.

Úgy legyen.

Hírek, információk, programok

1994. február 21-i alakuló ülésével befejeződött az iskolaszék megalakítása.

Az iskolaszék tagjai lettek:

– az iskolai tanszék részéről:

Fábián Jánosné

Kisdi Gergely

Somfai Sándorné

– a szülők részéről:

Cifka Jánosné

Farkas Istvánné

Kitzingerné Puskás Ildikó

– Önkormányzat részéről:

Varga Károlyné

Szemerei János

Szenási Zoltán

– Diákönkormányzat részéről: Kardos Andrea

Az alakulóülésen az iskolaszék elnökének Cifka Jánosnét választották, aki mellé két alelnököt: Varga Károlynét és Kisdi Gergelyt választottak.

Elkészült a gesztenye fasor védelmében tervezett munka. A szakszertű metszést követően a takarítási munka után, rendezésre került az útpadka és az árok. Reméljük a munka és fáradozás, a befektetett anyagi eszközök nem voltak hiábavalók.

Képviselői kezdeményezésre, az érintettek anyagi támogatásával és szervezésével felújításra került az erdőmajori út. Az út vízelvezetésének biztosításával, egyes helyeken közútlék pótlással egy rövid időre újra közlekedésre alkalmassá vált az út. Az út komoly felújítása milliókba kerülne, ezért egyelőre, éppen a millió forintok hiányában, többet tenni nem tudunk.

Elkezdődött a művelődési ház tetőszerkezetének felújítása. A felújítási munka során a szükséges tartószerkezetek cseréje, a tető teljes átlécezése, kémények átépítése és cserépezés történik meg. Ez a munka várhatóan meghaladja a 1,5 millió forintot.

A tető felújításával egyidőben a klub belső felújítására, festésére, mázolására került sor, majd remélhetőleg marad annyi pénz, hogy a nagyterem padozatának cseréjére is sor kerülhet.

Ez a művelődési ház teljes felújításának ezévi első nagy üteme. Természetesen ezt a munkát jövőre folytatni kell az ÁFESZ-szal karöltve.

Az új építkezési telkek tulajdonosai összefogása során várhatóan május végére elkészül a Vörösmarty utca gázvezeték építése.

Az utca gázprogramjának megvalósítása teljesen önerőből történik, az önkormányzat szervezésében.

Az erdőmajori út rendezésével egyidejűleg nem kis munkával nagy-takarítást végeztünk az út mellett, összeszedtve a szél által elterített nylon darabokat, az út mellé ledobált, sokszor hányingerkeltő szemetet.

Kérünk mindenkit, hogy mondja el az Öreghegyen földtulajdonnal rendelkező nem Tordason lakóknak: ne hozzák ki Pestről a szemetet! A falu nem szemételep! Mi itt élünk és az általunk megteremtett rendben szeretnénk is élni, mások erőszakos zavarása nélkül. Ezt a vendégnek meg kell érteni!

Ha ez szép szóval nem megy, lehet máshogy is!

Az Önkormányzat a május 8-ra kitűzött parlamenti választást lebonyolító szavazatszámoló bizottság tagjainak választotta:

Szyéhlík Istvánt, Pintér Jenőt, Andorffy Ottót

pótagoknak: Popelka Erzsébetet, Cigány Zoltánnét

EBOLTÁS

Tordas Községben 1994. június 7-én 15.30 órától 17 óráig. Az oltás költsége: 190 Ft/eb.

HULLADÉKGYŰJTÉS Április 17-én, vasárnap, vas és papírgyűjtést szervezünk a faluban. Bizonyára sok háztartásban előfordul az udvar hátsó részében kallódó vashulladék, gázkazánban el nem tűzelhető újságpapír. Arra kérjük a falu lakosságát, hogy vegyen részt akciónkban, melynek bevételével az iskola diákönkormányzat, a szülői munkaközösség és az iskolaszék anyagi forrásait gyarapíthatjuk.

Megkérjük azokat, akik tesznek ki hulladékot, szombaton készítsék ki házuk elé. A MÉH csak vasat, lemezt és fekete-fehér újságot vesz át. Az újságot csomagokba kell kötni. Akinek ez gondot okoz, kérje bátran a gyermekek segítségét.

Szeretnénk a falu tiszta, rendezett képét megőrizni, ezért arra kérjük önöket, hogy más hulladékot ne tegyenek ki, mert az nem kerül elszállításra, s ne rontsa az utcaképet a következő szemétszállításig.

ÉS, HOGY MIRE KÖLTJÜK EZT A PÉNZT?

Például a GYERMEKNAPRA, melyet az idén is készülünk megrendezni, május 29-én, 10 órától a sportpályán.

Mindenkit odavárunk, hogy láthassa gyermekeik örömét, hogy abban a megtiszteltetésben lehessen része: felnőtt és gyermek együtt játszik. Kérjük nagymamákat, anyukákat segítségét a krumpliszűtőhöz, paprikás-krumplifőzéshez. Várjuk a vállalkozószelleműbbséket kézilabdázáshoz, futballozáshoz, hogy végül mindannyian jól érezzük magunkat.

Cifka Jánosné

Érdekességek

Időjáráselőrejelzés 1902-ből

szent György HAVA (ÁPRILIS)

1-5-ig Eleinte szép, végre hűvös, kellemetlen.

6-12-ig Majd borult, majd derült, szél, erre szép.

13-19-ig Nappal enyhe, majdan meleg, többnyire csendes, kellemes idő.

20-26-ig Reggel hűvös, változó.

27-30-ig Majd szeles, majd borult, a lég újra meghűl.

PÜNKÖSD HAVA (MÁJUS)

1-3-ig Szélesed.

4-10-ig Többnyire jó idő, majd meleg, végre mennydörgés.

11-17-ig Eleinte hűs, végre enyhébb, felhős, néha zord.

18-24-ig Kitisztul.

25-31-ig Eleinte jó idő, eléggé meleg, erre szeles.

Min nevettek ükapáink?

Egy ifjú a főiskolák végeztével haza indulván egy fogadónak vélt árendás-házhoz tért be, 'hogy ott nagy világban jártát megmutassa, azonnal lármás hangon ezt 's amazt parancsolt.

A jámbor háziúr tetőtől talpig méregetvén a 'szemtelen idegent, parancsait fel se vevén.

– Hát szolgálat ez? – felpattant a fuvalkodott vendég. Nem látja kegyed, hogy megkülönböztetett ember vagyok? Úgy nézzen rám, én két akadémiát is végeztem!

– Uram – felelé az árendás ember egyszerűséggel – nekem is volt egy bonyóm, mely két tehen alatti szopot, 's minél többet szopot, annál nagyobb bonyó lett.

Zöld sorok

Ha autóval közlekedünk ügyeljünk a porlasztó helyes beállítására, lehetőleg ólommentes benzint használjunk. Ne járassuk a motort fölöslegesen.

Amikor csak lehet válasszuk a tömegközlekedési eszközöket, ne riadjunk vissza a gyaloglástól sem. Ha van rá lehetőség használjunk kerékpárt.

Mindig legyen nálunk szatyor, hogy ne kelljen minden alkalommal új nyilonszatyort vennünk. Dobozos gyümölcsle helyett vegyünk üvegeset, nylon csomagolású úru helyett papírcsomagolásút, válasszunk nagyobb kiserelésű árucikkeket.

Nem kevés az, ami rajtunk múlik!

Csacskaságok

– Senki sem tökéletes – állapította meg Hérodotosz görög bölcsele. Istenem, ha ez a főnököm fülebe jut, megint botrányt csap.

– Pechje van szegénynek... nem fölötté törtek pálcát, hanem rajta.

– Az igazi diplomata az, aki úgy küld el a fenébe, hogy alig várod, hogy elindulhass.

– A gazdag mindig eljátszadozhat a szegénnyel, mert nála van a pénz, azaz a hatalom.

– A nép nem verekedni akar, a nép enni akar!

Világnapok, világünneppek

Nemzeti Rákellenes Nap

április 10.

A Magyar Rák Liga 1993-tól minden évben nemzeti rákellenes napot szervez. Dr. Dollinger Gyula sebész egyetemi tanár születésnapján, aki 1902-ben megalakította az első Országos Rák Bizottságot. (Ha e nap húsvétra esik, akkor más időpontban tartják.)

A Költészet Napja

április 11.

E napon született 1905-ben József Attila (1964. ápr. 11-én ünnepelték először.)

Nemzeti Műemléki Nap

április 18.

(A műemlék és történeti együttesek nemzetközi napja.) Az UNESCO ICOSZ Szervezetének javaslatára nyilvánították e napot Nemzetközi Műemléki Nappá. Először 1984-ben ünnepelték.

A Föld Napja

április 22.

A Föld Napja elnevezésű világméretű környezetvédelmi akciónap – társadalmi kezdeményezésként – 1970-ben indult az Egyesült Államokból. Magyarországon 1990. óta rendezik meg. Célja, hogy tiltakozó akciókkal hívják fel a figyelmet a környezetvédelem fontosságára.

Anyák Napja

május első vasárnapja

Az amerikai eredetű hagyományt Magyarországon a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt honosította meg. Az első megemlékezést 1925-ben szervezték.

Tűzoltók Napja

május 4.

1991-től ismét május 4-e a tűzoltók napja Magyarországon. Ezen a napon emlékeznek meg Szent Flóriánról, a tűzoltók védőszentjéről.

Európa Napja

május 5.

Az 1949. május 5-én Londonban megalakult Európa Tanács Miniszteri Bizottság 1964-ben elhatározta, hogy május 5-ét minden évben Európa Napjaként ünnepelik. Célja, hogy az embereket szorosabban bevonják az európai egyesítési folyamatba.

Nemzetközi Vöröskereszt Nap

május 8.

Madarak és Fák Napja

május 10.

1902. március 19-én Párizsban az európai államok egyezményt kötöttek a mezőgazdaságban hasznos madarak védelme érdekében. Az egyezmény aláírói között volt Magyarország is, majd 1902-ben Chernel István ornitológus szervezte meg először az országban a madarak és fák napját, amelynek megünneplését az 1906. I. törvények írták elő.

Az Ápolónők Nemzetközi Napja

május 12.

Világszerte május 12-én tartják az ápolónők világnapját, arra emlékezve, hogy 1820-ban ezen a napon született Florence Nightingale, brit bárónő, aki tevékenységével a krími háborúban szerzett érdemeket.

Távközlési Nap

május 17.

Múzeumok Nemzetközi Napja

május 18.

A Magyar Honvédség Napja

május 21.

A magyar szabadságharc tavaszi hadjáratának csúcspontjaként, 1849. május 21-én a honvédsereg visszafoglalta Buda várát. Ennek emlékére 1992-től ezen a napon ünneplik a Magyar Honvédség Napját.

Nemzetközi Gyermeknap

május utolsó vasárnapja

A Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség 1949. novemberi határozata alapján 1950-től ünnepli a világ.

Nemdohányzó Világnap

(Dohányzásmentes Világnap)

május 31.

Környezetvédelmi Világnap

június 5.

1972. június 5-én nyílt meg Stockholmban „Ember és bioszféra” címmel az ENSZ világkonferenciája, amely határozatában ezt a napot nemzetközi környezetvédelmi nappá nyilvánította.

A gégerákról

A gégerák a gége rosszindulatú daganata. Főként férfiaknál fordul elő, de nőknél is egyre gyakoribb.

Keletkezésében a dohányzásnak, a rendszeres, mértéktelen alkohol fogyasztásnak, a munkahelyi és környezeti ártalmaknak tulajdonítanak szerepet. Emellett ismert a betegség családi halmozódása is.

Tünetei a hosszabb ideig fennálló rekedtség, torokfájás, fülbe sugárzó fájdalom, nyelési nehezítettség, vérköpés, torokban jelentkező idegentestérzés lehetnek. Szintén figyelem felhívó jel a nyakon keletkező nyirokcsomódugulás is.

A terápiát a daganat elhelyez-

kedése, kiterjedése, szövettani típusa határozza meg. Ennek alapján a kezelés történhet műtéttel, sugárkezeléssel, vagy a kettő kombinációjával. A gégerák időbeni felismerése esetén jól gyógyítható, ezért a korai diagnózis nagyon fontos. Aki vérköpést, 2 héten túli rekedtséget, torokfájást, fülbe sugárzó fájdalmat, nyaki duzzanatot, torokban idegentestérzést észlel, feltétlenül forduljon fül-orr-gégész szakorvoshoz.

A betegséget megelőzni a dohányzástól, a rendszeres, mértékletes alkoholfogyasztástól való tartózkodással, a vegyi környezeti ártalmak elleni védekezéssel lehet.

Dr. Müller Zoltán
fül-orr-gégész szakorvos

Amerikából jöttem

5. rész Amerika lelkész szemmel

1. Amerika nagyon vallásos

Amikor Pál apostol a második misszói útján eljutott Athénbe, és végigjárta a várost, így szólította meg az ott lakókat. „Athéni férfiak! minden tekintetben nagyon vallásosnak látlak titeket...” Hivatkozik a végig nézett szentélyekre és oltárookra.

Az Amerikába érkező ember valami hasonlót fogalmazhat meg. Az amerikai törvények immár évszázadok óta deklarálják, és ténylegesen biztosítják a vallási jogokat. Nem előjogokat adnak néhány kiválasztott felekezetnek, hanem egyszerűen lehetővé teszik az egyházak független működését, a törvény előtt pedig mindegyik felekezet egyforma.

Az Egyesült Államok több mint ezer egyházat illetve vallásfelekezetet tartanak nyilván.

Vasárnaponként a lakosság 30-35 %-a vesz részt különböző felekezetek istentiszteletén. (Európában ez a szám 5-10 % körül van.) Vasárnap a templomok melletti óriási parkolók zsúfolásig tele vannak autókkal.

A televízió 40 csatornája közül egy átlagos vasárnap délelőtt 15-20 istentiszteletet vagy különféle egyházi programokat közvetít, nem is szólva arról, hogy egy csatornán folyamatosan, a nap 24 órájában egyházi műsort adnak.

2. Családias alkalmak

Az amerikaiak rohanó életében az egyházakra nagyon fontos feladat hárul. Emberi közösséget, meleg családias légkört biztosítanak, lelki otthon adnak egy olyan világban, amely materialistább a miénknél is.

Érdekes, hogy a nálunk „népegyház” jelzővel illetett felekezetek (r.katolikus, evangélikus, református) többnyire csak külsőségeikben hasonlítanak az itthoniakhoz. Hasonlít a liturgiájuk az énekünksük, a tanításuk, de nem nevezhetők népegyházak. Felépítésükben inkább hasonlítanak az itthoni kisegyházakhoz. Az ott elképzelhetetlen, ami nálunk sajnos nem, hogy valaki csak keresztelekor és temetésekor hall igehirdést. Szomorú kimondani és leírni, hogy mit jelent ez. Vannak olyan emberek, csak akkor hallják az Isten örömeit, amikor nem érthetnek belőle semmit. Az egyházhoz tartozás, Amerikában egy komoly kötelességet jelent. A tagság, nem szponzorság. Aki tag, az nem csak adományt küld néha, hanem komolyan benne él a gyülekezetben. Például egyik evangélikus templomban láttam egy gyönyörű színes könyvecskét. Egy gyülekezeti tagnyilvántartó könyv volt. Mindenki, aki a gyülekezethez tartozott, színes fényképpel, pontos lakcímmel, telefonszámmal és egyéb ismertetőkkel szerepelt benne. A templom kijáratánál egy nagyon sok rekeszes szekrény, ahol minden tagnak egy kis fiókja volt. Ide minden vasárnap betették a gyülekezet saját heti újságját, amiben szerepelt az összes

program, alkalom, és a vasárnapi istentisztelet rendje. Pontosan lehetett látni, hogy ki hiányzik. A gyülekezetből valaki felkereste még azon a héten, és elvitte az újságját.

A vasárnapi együttlétet közvetlenebbnek mint az otthon megszokottak. Teljesen általános, hogy az istentisztelet után egy pár óráig együtt maradnak az emberek, egy kávé, és egy kis sütemény mellett beszélgetnek. Sok gyülekezetben az imaházuk saját konyhája, étkezője van, így vasárnaponként a gyülekezetben együtt étkezhetnek.

3. Különleges templomok

Erről a szóról hogy templom, lelki szemeink előtt már meg is jelenik egy hatalmas, többnyire zömök épület, az égre mutató ujjat jelképező nagy toronnyal, tetjén kereszttel, vagy buzogánnyal...

Olyan templomokra gondolunk, mint amilyenek a környezetünkben állnak. Talán legtöbb ember arra a templomra gondol, ahol kereszttel, ahol konfirmálkodott, vagy bérálkozott.

Az Egyesült Államok az európai országokhoz képest nagyon fiatal. Ugyanígy fiatalabbak, újabbak az épületei – természetesen a templomai, imaházai – is. Ez a fiatalság azt jelenti, hogy stílusukban, külső arculatukban, és belső kialakításukban is nagyon mások.

Az európai templomok többsége évszázadokkal ezelőtti, az akkori funkciókra épült. A román, gót, barokk stílusú templomokat a vasárnapi nagy létszámú „népegyházi” istentiszteletekre építették.

Amerikában az ottani gyülekezetek élethez szabottak a templomok, ami nekünk néha nagyon szokatlan. Magányos templomok nincsenek. Több-kevesebb kisegítő hellyel együtt működő komplexumokat kell elképzelnünk. Sok helyen egyben van vele az egyházi iskola, óvoda, szeretetotthon, néha sportlétesítmények, uszoda, és olyasmi is, amit nem is gondolnánk. Jártam például egy olyan templomban, ahol a templom egyik falát szét lehetett nyitni, és egy kosárlabda pályává lehetett átalakítani. Nekem nagyon tetszett. Tudnak együtt imádkozni, énekelni, és az istentisztelet után tudnak együtt játszani.

Persze óriási különbségek vannak templom és templom között. A legegyszerűbb építési elemekből összeállított kocka templomtól a milliósok templomaként emlegetett, minden luxussal ellátott, színpadokból épített, több mint háromszor embert befogadó Kristály katedrálisig. Hogy ez milyen gyönyörű, azt nehéz lenne elmondani. Kívülről olyan mintha ragyogó tükrökből lenne, amiben – különösen tiszta időben – tükröződnek a mellette lévő nagyszerű épületek sokasága, és a templom gyönyörű parkja.

(folytatás a 8. oldalon)

Amerikából jöttem

5. rész Amerika lelkész szemmel

(folytatás a 7. oldalról)

Belülről az üvegen át kilátni a csodás környékre, pedig bent is érdemes megpihentetni a szemet a díszítő pálmákon, vagy a szökőkutakon, az elegáns berendezéseken, az üveg karzaton, stb... Óriási élményként érzöm, azt az estét, amit ebben a templomban töltöttem. A karácsonyi történetet néztem meg színdarabos feldolgozásban. Minden képzeletet felülmúlt!

A Betlehem környéki összeírásal kezdődött. Ki-kí hozta az állatait, juhokat, tehéneket, szamarakat, tevéket... – természetesen élőben. A római katonák lovon vágattak be a templomba. A pásztoroknak megjelenő angyalok úgy repültek be, hogy a lélegzetem is elállt... A napkeleti bölcsek tevéháton érkeztek... Soha nem felejttem el!

4. Az emberek ott sem mások

Amerikai beszámoló sorozatom cikkének utolsó altémájában a legfontosabb tanulságot szeretném megosztani azokkal, akik megtisztelnék figyelmükkel és elolvassák ezt a cikket.

Nagyon sok mindent láthattam. Gyönyörű tájakat, nagyszerű építményeket, nagyon jó utakat, rajta álm-autókat. Láttam egy jól szervezett és jól működő magán gazdaságot, a nálunk sajnos még alig ismert, hihetetlenül fejlett technikai hátterével. A show-világ elképesztően színes kínálatát.

De láttam ugyanennek az árnyékát is. Láttam szegény városrészeket is, ahonnan a fehérek elmenekültek, ahol nem volt egyetlen új ház sem, ahol az utcák szemetesek voltak, és a közbiztonság annyira rossz, hogy nem volt ajánlatos megállni. Láttam az ottani hajléktalanokat, több útkereszteződésben meggyomorodott vietnami veteránokat, akik koldultak, mert nem tudták megélni.

A legérdekesebb azonban az

volt, hogy láttam egy egészen más világban élő emberek arcát. Nem csak felületesen. Sokat néztem őket. Láttam a gondtalannak tűnő amerikai mosoly-álarc mögött ugyanazokat az emberi gesztusokat, gondokat, örömeiket, fájdalmakat, fáradtságot, mint itthon.

A legtöbbször nem Trabanttal utaztak, és nem albrétben laktak, de ne higgye senki, hogy ők más emberek. Nagyon sokan elégedetlenek ott is! A benzín például harmadára került ott mint nálunk. De hogy az amerikaiak hogy fel voltak háborodva, amikor pár centtel drágább lett... Nem magyar és nem szegény jelenség, hogy az emberek az élet jobbra fordulását a szerencsétől és egy váratlan pénznyeréstől remélik. Nemcsak a magyar Szerencsejáték RT tolasodik meg ebből. Amerikában ebből épült fel és nő gomba módjára Las Vegas. És az emberek nem veszik észre, hogy a saját mohóságukon keresztül nagyon becsapják őket...

Akármiilyen hihetetlen nem magyar specialitás a vezetők ostorozása sem. Hallottam a saját fülemmel nem is egyszer, amint az aktuális okosok elmagyarázták, hogy akik a kongresszusban ülnek, azok mind dilettánsok, és ha egyszer ők ülnek ott, akkor mindent rendbe tennének... Egész itthon éreztem magam...

Az emberek ott sem mások. Nem okosabbak és nem butábbak, nem elégedettebbek, és nem boldogabbak, csak a körülményeik, a gondolataik és a történelmi örökségük más. Ez megerősített abban, amit azelőtt is tudtam, hogy az ember életének minőségi változásához elsősorban nem a szociális viszonyoknak, nem az anyagi helyzetüknek, hanem nekünk embereknek kell megváltozni...

Köszönöm a megtisztelő figyelmét!

Szemerei János

Tudja Ön?

— hogy az Országgyűlés döntése értelmében, rászorultsági alapon, családipótlék kiegészítésben részesülnek mindazon családok, akiknél az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 14.960 Ft-ot. A kiegészítés iránti igény 1994. szeptember 30-ig érvényesíthető.

— hogy 1994. április 15-től megváltozik a lakcímbejelentéssel kapcsolatos adatlap. A postán csak az új lapokat szabad megvásárolni, mert csak azokat fogadja el a Polgármesteri Hivatal.

— hogy az 1992. november 30. előtti létesített ideiglenes lakcímké 1994. június 30-án érvényüket veszítik, ha azokat az állampolgárok nem újítják meg. A megújítást az új nyomtatványon, annál a Polgármesteri Hivatalnál kell bejelenteni, amelynek illetékességi területén a megújítani kívánt ideiglenes lakcím (tartózkodási hely) található.

— lakóhelyet, tartózkodási helyet a beköltözéstől három munkanapon belül kell bejelenteni.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik Csizmadia Andras temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek, ezzel is fájdalmunkat enyhítették.

a gyászoló család

Felhívás!

Tisztelt Polgártársak!

Mint Önök előtt is ismert március 1-el a falugazdász hálózat megkezdte működését. Ebben a községben én kaptam ezt a megbízatást. Szeretnék segíteni Önöknek a mezőgazdasági kérdések közötti eligazodásban, az alábbi témakörökben:

- növénytermelési és állattenyésztési kérdések
- termeltetési lehetőségek
- piaci lehetőségek
- beszerzési és értékesítési lehetőségek
- hitelügyek
- pályázatok előkészítése
- törvények és rendeletek ismertetése
- minden mezőgazdaságot érintő kérdés.

Tevékenységet az alábbi helyen és fogadóórakon tartom:

hétfő: 13 - 15 óráig

péntek: 10,30 - 12,30 -ig a Polgármesteri Hivatalban.

Szendi Antal

Meghívó

Szeretettel hívunk

Mindenkit a

Mindhalálíg Beatles

című műsorra,

amelyet korábban több alkalommal, nagy sikerrel a budapesti Arizóna Színházban adtak elő.

Martonvásáron 1994.

április 23-án

vendégszerepelnek.

Jegyek elővételben is vásárolhatók

a tordasi Művelődési Házban,

vagy a martonvásári Polgármesteri Hivatalban.

Az elővételes jegyek ára 200 Ft.

A helyszínen vásárolt jegyek ára 250 Ft.

Vendégek:

Mikó István, Forgács Péter,

Győri Péter

Jó szórakozást kívánunk!

Apróhirdetések

Eladó vasbeton áthidaló – 2 db 1,30-as és 2 db 2,30-as
Érdeklődni lehet: Tordas, Szabadság út. 38.

Építőipari költségvetések (tatarozás, új épület) kölcsönigényléshez, zártkerti épületek tervezése, korszerű olcsó szerkezetekről felvilágosítás nyújtása.

Mindez megrendelhető: Klucsik György Tordas, Somogyi B. u. 31.

Udvarunkból elloptak egy MAKITA típusú kézi gyorsvágót (flexét). Nyomravezetőnek 5000 Ft jutalmat ajánlok fel.
Tóth Ferenc Tel.: 378-643 (Györgyi ABC)

Eladó 30 m hosszú 10 m széles fóliasátor készítésére alkalmas horganyzott fóliaváz (cső).

Érdeklődni a Györgyi ABC-ben lehet.

Tordasi Kishíró — Független havilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné, Szemerei János

Számtógépes kiadványszerkesztés: Szapper László

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 329-888

Megjelenik kéthavonta, 600 pld-ban. Készült: Duna-Print Kft.,

Dunaújváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István